

A *Kikényszerített utak* című kiállítás meghívója és belső tere

A Történelmi Múzeum *Menekülés, üldözés, integráció* című kiállításának katalógusa

szemben, a Kronprinzenpalais-ban augusztus 11-én nyílt másik kiállításnak. *Kikényszerített utak. Menekülés és elűzés a XX. századi Európában* címmel a rendezők hármas célt tűztek ki maguk elé. Az 1915–1916. évi örmény genocídiumtól kezdve a bosznia-hercegovinai etnikai tisztogatásokig terjedően átfogó képet kívántak adni a nyelvi, vallási, nemzeti okok miatt végrehajtott üldözésekről. Emellett dokumentálni kívánták az érintett népcsoportok ember-, anyagi és kulturális veszteségeit. S végül a kényszer migrációk természetrajzát érzékeltető összegző tablók segítségével mindenfajta kényszerű telepítés, lakosságcsere és etnikai átrendezés embertelenségére kívánták felhívni a figyelmet.

A Günter Grass utolsó előtti és mostani regénye, illetve az elűdözött európai népek központi múzeumának terve kapcsán hatalmas nyilvánosságot kapott történelmi kérdések nemcsak Németországban nem jutottak nyugvópontra, hanem a német– lengyel, német–cseh viszonyban is feszültségeket okoznak időről időre.

Wolfgang Rackebrandt szakreferens és Dr. Hanna Nogosseck igazgató

A Deutsches Kulturforum östliches Europa kiadványai

Minderről s mindezen jelenségek háttéréről, okairól már Potsdamban beszélgettünk Dr. Hanna Nogosseck igazgató asszonnal, a Deutsches Kulturforum östliches Europa (...) vezetőjével és munkatársaival. A liberális és baloldali, illetve a kereszténydemokrata, keresztényszocialista és jobboldali német értelmiség nagyjából két táborra oszlik az elűdözött kelet- és közép-európai németek történetének megítélésében. Előbbi a rengeteg áldozat, szenvedés ellenére sem tartja megengedhetőnek, hogy a németek elűzését a hitleri fasizmus által Lengyelországban, Ukrajnában, a Szovjetunióban, Csehszlovákiában és szerte egész Kelet-Európában elkövetett kegyetlenségek előzményei nélkül a többi üldözött népcsoporttal, a többi etnikai tisztogatással egyformán ítélik meg. A másik tábor viszont, a 60-70 százalékban asszonyokból, gyermekekből és idősekből verbuválódott német elűdözöttek kollektív bűnösségét kétségbe vonva a kelet-poroszországi, pomerániai, sziléziai, Szudéta-vidéki stb. németellenes etnikai tisztogatásokat a többi népcsoporthoz

mérhető szenvedéstörténetnek tekinti, s követeli, hogy az elűdözött németeknek legyen saját vagy más elűdözött népekkel közös németországi múzeumuk.

Az *Európai Utas* és az MTA Kisebbségkutató Intézete a Fórummal közösen olyan konferencia és kiállítás előkészítésének tervében állapodott meg, amely a Kárpát-medence hagyományosan németek által lakott régióiban továbbélő kulturális, gazdasági hagyományok interetnikus vonatkozásait, továbbélését tárja fel, és mutatja be az érintett régiók kutatóinak, múzeumainak bevonásával. (...)

Európai Utas, 63–64. sz. 2006/2–3.

Magyarországi németek kitelepítése 1946-ban

Az illegális határátlépési kísérletek áldozatainak emlékkeresztjei az egykori berlini fal tövében

